

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

Κ. Π. Καβάφη: «Ιθάκη»

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεται νάναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
Τους Λαιστρυγόνες* και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μόν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
σθγκίνησις το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναγήςσεις,
απ'όσον δεν τους κουβανείς* μες στην ψυχή σου,
απ'όσον η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεται νάναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι
που με τι ευχαρίστησι, με τι χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοειδωμένους·
να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
και να τες καλές πραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σαντέφια* και κοράλλια, κεχριμπάρια κ' έβενους,*
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά·
σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Έκντα στον νου σου νάχεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
Αλλά μη βιάζεις το ταξείδι διόλου.
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει·
και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξείδι.
Χωρίς αυτήν δεν θάβγαινες στον δρόμο.
Αλλά δεν έχει να σε δώσει πια.

Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
ήδη θα το κατάλαβες η Ιθάκη τι σημαίνου.

Λαιστρυγόνες: μυθική φυλή γιγαντόσωμων ανθρώτοφάγων, που είχαν πρωτεύουσα τους τη Λαιστρυγονία.

Κουβανείς: κουβαλάς

Σεντέφι: αντικείμενο φτιαγμένο από μάρμαρο, ουσία που ιριδίζει και αποτελεί την επιφάνεια ορισμένων οστράκων

Έβενος: μαύρο πολύτιμο σκληρό ξύλο, κατάλληλο για στίλβωση

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Το ποίημα δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Γράμματα* το 1911, όταν ο ποιητής ήταν 48 ετών. Ποια σημασία έχει αυτή η πληροφορία ως προς την αξιολόγηση του ποιήματος; (15 μονάδες)
2. Να εντοπίσετε λόγιους τύπους στο ποίημα. (20 μονάδες)
3. α) Γιατί θα πρέπει να εύχεται ο ταξιδιώτης να είναι μακρύς ο δρόμος; (10 μονάδες)
β) Ποιες δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίσει κανείς ταξιδεύοντας προς την «Ιθάκη»; (10 μονάδες)
4. Σε τι έγκειται ο πλούτος της Ιθάκης; Γιατί δεν πρέπει να απογοητευτεί απ' αυτήν ο ταξιδευτής; (25 μονάδες)
5. Έχει υποστηριχτεί ότι η «Ιθάκη» του Καβάφη είναι επηρεασμένη από το παρακάτω ποίημα του ψευδο-Πετρώνιου «Exortatio ad Ulysem». Να παραλληλίσετε τα δύο ποιήματα και να δείξετε πώς μεταπλάθει ο ποιητής αυτή την πηγή έμπνευσής του. (20 μονάδες)

Exortatio ad Ulysem

*Άσε τη χώρα σου και γύρισε παράλια ξένα.
Ωνεανία! Πραγμάτων πιο επικίνδυνων σειρά σε περιμένει.
Σε βάσανα μην υποκύψεις.
Τον Δούναβη του απόμακρον τις όχθες να γνωρίσεις.
Τον παγερό Βοριά, τα ειρηνικά βασίλεια της Αιγύπτου.
Τις χώρες που τον Ήλιο βλέπουν ν' ανατέλλει
και κείνες που τον βλέπουνε να γέρνει.
Πολύπειρος να φθάσεις, Οδυσσέα, σε τόπους άλλους.»*

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006